

ANDRA SÖNDAGEN EFTER EPIFANIA

DOMINICA SECUNDA POST EPIPHANIAM

Predikotext Joh 4: 5-26. Predikan av komminister Lars Borgström, Uppsala (LFS)

Jesus möter en lösaktig kvinna med tvivelaktigt rykte och hela hennes liv förändras. Genom hennes förvandling kommer sedan en hel stad i rörelse, men det skall vi få höra om nästa söndag. I dagens evangelium får vi höra en märklig berättelse som alltså börjar med

EN MÄNNISKAS MÖTE MED JESUS

Kvinnan var sjunken i synd, hennes liv var misslyckat och ingen ville ha med henne att göra. Det var antagligen därför hon hämtade sitt vatten mitt på dagen, under de hetaste timmarna. Då vilade stadens andra kvinnor från arbete i skuggan inomhus och då behövde hon inte möta deras fördömande blickar.

Hon var inte älskad av någon. Den man hon nu hade, efter sina tidigare fem, var inte hennes man. Det var fråga om någon slags lösare förbindelse. Det är inte svårt att leva sig in i denna kvinnas situation. Hon var misslyckad, socialt utfrusen och hennes självförtroende hade krossats. Ingen ville ha med henne att göra - ingen utom Jesus, som är syndares vän (Matt 11:19). Han älskade denna kvinna.

Jesus hade tillsammans med sina lärjungar varit i Jerusalem för att fira påsk. På vägen hem till Galiléen färdades man vanligtvis runt det föraktade Samarien i en lång omväg för att slippa beblanda sig med de orena samariterna. De var inte riktiga judar, utan några slags halvjudar som uppblandats med hedniska folk. Man ville inte ha med dem att göra.

Men Jesus tog vägen genom Samarien. Han är såsom sann Gud allvetande och därför bekant med alla enskilda människooöden över hela vår jord. Vi människor glömmer så lätt t.o.m. dem som är våra vänner. Men Jesus glömmer inte en enda människa. Han är seendets Gud (1 Mos. 16:13) och hade sett den samaritiska kvinnans förtvylade situation. Hon var samarit, hon var kvinna och hon hade råkat i vanrykte. Det var tre handikapp i det dåtida samhället. Men Jesus älskade denna kvinna som ingen annan ville ha med att göra. Han såg också något som var mycket värre än den sociala misären. Likt de flesta andra människor levde denna kvinna utan Gud och var på väg mot fördärv och evig död. Tänk så hemskt! Först föraktad här i världen och sedan förtappad i helvetet! Jesus tog vägen förbi Sykar i Samarien för att rädda henne ur hennes sociala och andliga misär, från hennes väg mot fördärvet. Han ville visa henne sin kärlek att dra henne in i sitt rike som är detsamma som Guds rike. Han ville väcka henne till andligt liv genom att visa henne att Han är Messias, Frälsaren - och att hon var älskad av Honom.

JESUS VISAR HENNES OCH VÅR SYND

Vi skall särskilt lägga märke till hur Jesus möter den samaritiska kvinnan. Han väcker henne inte till nytt, andligt liv genom att skyla över eller bejaka hennes trasiga, förvända liv. Så sker ju tyvärr ofta i dag. Inte bara välmenande psykologer, utan även de som kallas präster och kristna ledare vill liksom intala människor att allt egentligen är bra, fastän det inte alls är bra. Så gör inte Jesus. Han ger henne istället verklig själavård. När hon med en halvsanning säger att hon inte har någon man, säger Jesus rent ut som det är. Hon är en sköka som bedriver otukt. Han pekar på det som är brustet, Han visar henne hennes synd, hennes äktenskapsbrott. Kvinnan försöker värja sig och föra över samtalsämnet på något annat, på vilken plats som är den lämpliga för tillbedjan. Hon är träffad.

Jesus besvarar hennes fråga, och säger att den sanna tillbedjan inte är bunden till någon bestämd plats på jorden. Hon får höra att hon inte tillber i sanning eftersom hon inte känner Fadern. Hon är falsk i sitt väsens innersta och en lögnerska som också försökt överskyla sina brott. Jesus visar henne alltså vem hon är. Han krossar hennes hjärta.

Så vill Han göra också med oss. Han vill lysa in med sitt avslöjande ljus i våra hjärtan och avslöja oss. Han vill med Ordets hammare, lagens krav, tillstoppa vår mun och knuffa oss från våra höga hästar och piedestaler vi själva rest. Han vill få oss att inse att vi inte varit bättre än den samaritiska kvinnan. Har vi inte alla begått vidriga äktenskapsbrott? Den sociala skammen och rädslan att bli upptäckt kanske har

avhållit de flesta av oss från att leva ut våra onda lustar, men hur är det i hjärtat? Hur många äktenskapsbrott har det begåtts där? Tänk om våra stolta, horiska hjärtan kunde skakas om i grund. Då kunde sedan ur det krossade hjärtat en ödmjuk tillbedjan i ande och sanning uppstå. *"Offer som Gud vill ha är en förkrossad ande, ett förkrossat och bedrivat hjärta föraktar du inte, Gud"* (Ps. 51:19).

JESUS VISAR HENNE OCH OSS SIN KÄRLEK

Jesus stannade kvar hos kvinnan. Han visade henne inte bara hennes synd utan också sin egen omsorgsfulla, förlåtande kärlek. Hon var älskad trots allt. Sykars invånare hade förkastat henne men världens Frälsaren älskade henne. Så föddes ett nytt hopp, en ny tro, en ny kärlek ja ett *nytt liv* hos denna kvinna.

Mötet med Jesus förändrade allt för henne. Den otuktiga, förskjutna, socialt icke accepterade och säkert försagda kvinnan blev ett Jesu vittne. Hon fick mål i mun, hon lämnade brunnen och gick in i staden för att vittna för hela Sykar om de fantastiska saker som Jesus hade sagt henne. Vilken förvandling! Från en förtappad sköka till en frälst människofiskare! Jesus är en mästare i att förvandla människoliv.

Nästa söndag skall vi få höra vad som hände i staden Sykar efter hennes frimodiga vittnesbörd. Här skall bara ställas frågan varför så få av oss som i dag kallar oss kristna är som denna samaritiska kvinna. Det är för att vi brukar Guds Ord så lite. Om bara Gud fick mer tillgång till oss, så att Han med lag och evangelium kunde krossa vår stolthet och i högre grad än förut göra oss till nya människor, skulle det se annorlunda ut. Vi skulle inte kunna låta bli att vittna om vår Frälsare. Vi skulle inte uthärda att se människor omkring oss rusa mot den eviga förtappelsen och vi skulle inte kunna tiga om vår glädje över Frälsaren. Om vi skall bli levande vittnen måste vi lyssna till Herrens Ord. Mottot för en väckelse kan uttryckas med orden i Jes. 55:3: *"Hör - d.v.s. hör Herrens ord - så får er själ leva"*

TILLBEDJAN I ANDE OCH SANNING

Till sist något om platsen för tillbedjan. Den samaritiska kvinnan sade att hennes fäder tillbett på berget Gerissim, men att judarna säger att templet i Jerusalem är rätta platsen för tillbedjan. Jesus svarade henne: *"Tro mig, kvinna, den tid kommer, då det varken är på detta berg eller i Jerusalem som ni skall tillbe Fadern. [...] Den tid kommer, ja, den är redan här, då sanna tillbedjare skall tillbe Fadern i ande och sanning"* (Joh 4:21, 23).

Vi får därför inte tänka att själva kyrkobyggnaderna skulle vara en garant för att där inne finns räddningen, frälsningen till evigt liv. Vi skall inte förakta vackra kyrkor eller bönhus. Det är en särskild Guds nåd då Han låter oss fira gudstjänst i ande och sanning i någon vacker kyrkobyggnad. Men sådant hör inte till det avgörande. Luther räknade upp sju kännetecken på den sanna kyrkan, och kyrkobyggnaden finns inte med på den listan. En kyrkobyggnad kan missbrukas. Predikas inte Guds Ord rent och klart därinne så har den förfelat sitt syfte. Det är inte byggnaderna som har Frälsarens underbara löfte med sig om bestånd till tidens slut. När Jesus sade att *"helvetets portar"*, d.v.s. helvetet i all dess fasansfulla makt och styrka, *"inte skall få makt över henne"* (Matt. 16:18), då var det inte ett löfte om att våra yttre helgedomar av sten, trä eller lera skulle bestå till den dagen Jesus kommer tillbaka.

Det var inte heller ett löfte om att en viss kyrkoorganisation, t.ex. Svenska kyrkan, Lutherska Församlingen eller ELBK, skulle bestå tiderna igenom. Kyrkan i egentlig mening är inte en viss samfundsorganisation, såsom t.ex. katolikerna hävdar. De menar att deras romersk-katolska kyrka, med påven som huvud, är kyrkan med stort K, mottagaren av himmelrikets nycklar och Jesu löfte om bestånd till tidens slut. Inget samfund har sådana löften. Bara den som står på den fasta klippan, som är den sanna bekännelsen till Jesus som den levande Gudens Son, har dessa löften (Matt 16:16-19). Den sanna kyrkan är de heligas samfund, alla människor som tror att Jesus är *Jag Är*, som Han säger att Han är i dagens evangelium. Den kyrkan är den sanna platsen för tillbedjan. Må lag och evangelium i Guds heliga Ord behålla oss i denna kyrka.

Amen.